

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 800 din 11.11. 2020

Dosar nr.: 75/2020

Petiția nr.: 863/07.02.2020

Petent:

Reclamată:

Obiect: posibilă faptă de discriminare săvârșită în cadrul serviciilor medicale față de o persoană infectată HIV

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul, persoană purtătoare a virusului HIV nedetectabil, reclamă o posibilă faptă de discriminare săvârșită în cadrul unui control medical de specialitate ORL. Acesta precizează că, în cadrul controlului făcut în cabinetul reclamatei, a tușit, provocat fiind de ustensilele medicale folosite. Reclamata purta atât mască, cât și ochelari, motiv pentru care consideră că reacția avută de reclamată ulterior primirii informației că petentul este purtător de HIV este una inacceptabilă pentru un cadru medical, care se presupune a fi o persoană informată cu privire la modul de transmitere a acestui virus.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților citand ținând cont de starea de alertă creată de pandemia produsă de coronavirusul SARS-CoV-2.

5. Petentul, ca răspuns la această adresă, a comunicat faptul că dorește să se amâne audierea până la o dată la care va putea să își susțină personal sesizarea. Astfel, s-a emis citația nr. 5562/10.09.2020 cu termen de audiere în data de 28.09.2020, termen la care părțile au fost absente. Ulterior, la solicitarea expresă a petentului s-au emis citațiile nr. 6000/30.09.2020 pentru termenul din data de 19.10.2020. La acest termen petentul a fost prezent.

6. Partea reclamată a răspuns la adresa CNCD nr. 3484/12.06.2020, transmițând punctul său de vedere înregistrat sub nr. 3990/03.07.2020.

7. Procedura legal îndeplinită.

II. Susținerile părților

Susținerile petentului

8. Petentul, prin petiția înregistrată la CNCD sub nr. 863/07.02.2020, a sesizat următoarele:
- este o persoană care este purtătoare a virusului HIV, nedetectabil, ca urmare a faptului că acesta este luat în evidențe în străinătate, iar medicamentul pe care acesta îl ia fiind prescris tot de medicul din afara țării, respectiv Belgia;
 - în data de 07.02.2020 s-a programat și a fost la un consult ORL la reclamată, în calitate de medic ORL în cadrul Clinicii "Regina Maria" situată în București. Aceasta a început consultul și, având în vedere că i s-au introdus anumite instrumente medicale în cavitatea bucală, petentul a tușit. Ulterior, la finalul consultului, a fost întrebat de reclamată dacă suferă și de alte boli cronice. Petentul subliniază că la aflarea răspunsului, reclamata l-a amenințat că o să îl dea în judecată pentru că "a scuipat-o".
 - față de cele relatate, petentul subliniază că HIV-ul nu se ia prin salivă, reclamata susținând că acesta se transmite prin secreții. De asemenea, petentul susține că, fiind sub tratament, nu se poate transmite nimic.
 - petentul reclamă și comportamentul reclamatei care este cadru medical și care ar trebui să cunoască mai bine modul de transmitere a acestui virus. De altfel, acesta atașează un extras de pe portalul programărilor, arătând că, în system, el apare că nu a fost la acel consult, cu toate că are rețeta și raportul medical cu parafa și semnătura reclamei. Ca și dovadă a prezenței sale la programare, petentul solicită și filmărie de pe camerele de luat vederi.
9. Petentul consideră că a fost astfel discriminat pe criteriul bolii cronice de care suferă.
10. În susținerea petiției sale acesta înțelege să se folosească de proba cu înscrisuri depunând: planșa foto cu programări, raportul medical intermediar și rețeta.
11. Ulterior, în data de 25.08.2020, petentul trimite răspunsul său referitor la susținerile reclamatei, susțineri înregistrate la CNCD sub nr. 5255/28.09.2020, în care precizează:
- nu a ascuns niciodată față de reclamată boala cronică de care suferă,
 - faptul că reclamata, care este și cadru medical, nu știe cum se transmite o boală reprezintă, în accepțiunea sa, o lipsă de profesionalism și ignoranță din partea acesteia;
 - dacă avea plagă deschisă, reclamata nu trebuia să consulte, având în vedere că există posibilitatea unor pacienți cu infecții virale grave
 - recunoaște că, simțindu-se jignit și discriminat, s-a ridicat de pe scaun și s-a dus la recepție să denunțe acest incident. Acolo i s-a recomandat să dea un e-mail sau să sune la call-center-ul rețelei medicale Regina Maria, "demonstrând lipsa oricărei urme de empatie, umanitate sau măcar de interes față de pacientul care plătește serviciile medicale prestate".
 - petentul înțelege să atașeze dovada că virusul este netransmisibil încă din primele 3 luni de la constatarea sa.
 - petentul consideră că instrumentele medicale folosite trebuie dezinfectate și nu trebuie amestecate, fie că sunt folosite de un pacient cu HIV, fie nu.
 - nu a fost rechemat la consult după 7 zile după terminarea tratamentului.
 - petentul a atașat cele mai recente analize ale sale care sunt în limba franceză subliniind că, la o solicitare expresă, le poate traduce, precum și planșă foto cu medicamentul pe care îl ia.
12. Fiind prezent la termenul de audieri din data de 19.10.2020, petentul a susținut aceleași aspecte prezentate în sesizare.

Susținerile reclamatei

13. Reclamata a depus un punct de vedere înregistrat la CNCD sub nr. 5333/02.09.2020 cu privire la sesizarea nr. 3990/03.07.2020 prin care susține:
- în data de 07.02.2020 l-a consultat pe petent, diagnosticându-l cu faringo-amigdalită, în urma căruia i-a prescris tratament cu antibiotic;
 - în cadrul anamnezei, reclamata l-a întrebat ce îl deranjează, iar acesta a susținut că îl doare în gât și că a luat doar paracetamol. De asemenea, când aceasta l-a întrebat dacă are temperatură, acesta a comunicat că a avut dar nu și-a măsurat-o;

- după aceste întrebări preliminare, reclamata l-a invitat pe scaun pentru a-l consulta. La gât a constatat un edem și o congestie a amigdalelor, iar în spatele amigdalei stângi era un edem, de aceea a manipulat amigdala pentru a verifica un eventual abces retroamigdalian stâng, timp în care petentul a tușit și secrețiile acestuia au stropit-o pe față și pe corp. Tratamentul dat de reclamată a fost ca urmare a celor văzute în gâtul petentului, fiind intrigată de aspectul neobișnuit al bolii, a deschis ultimul consult al pacientului la boli infecțioase înregistrat în fișa medicală la "Regina Maria" și a citit despre o simplă recomandare medicală de testare a unei boli contagioase. Ulterior, reclamata l-a întrebat petent dacă suferă și de alte boli. Ca urmare a acestei întrebări, petentul a afirmat că este purtător HIV. La aflarea acestei vești, reclamata recunoaște că a intrat în panică, deoarece a considerat că a fost pusă în pericol atât personal cât și profesional. Reclamata explică pericolul personal ca existând deoarece avusese mai multe intervenții chirurgicale stomatologice, având chiar plagă deschisă, transmisibilitatea bolii fiind mult mai mare. De asemenea, aceasta consideră că, din punct de vedere medical, petentul susține eronat faptul că virusul HIV nu se poate transmite;
 - reclamata susține că la încercarea de a-i explica acestuia cum se transmite virusul, iar petentul s-a ridicat de pe scaun și a plecat lăsând ușa deschisă la cabinet;
 - reclamata susține că petentul nu ia comunicat boala de care suferea și nici faptul că se trata și, cu atât mai puțin cu ce se trata;
 - reclamata susține că a fost în imposibilitatea de a se proteja deoarece nu a știut de boala sa cronică, iar conform protocolului ar fi trebuit să poarte ochelari de protecție și o mască impermeabilă, ceea ce nu a avut la momentul consultului. Transmisibilitatea virusului HIV reclamata o descrie tocmai prin afirmația petentului de a se testa de 2 ori la interval de 6 luni;
 - reclamata precizează că pericolul profesional a constat în faptul că instrumentarul medical folosit la o astfel de persoană se sterilizează separat;
 - munca în cadrul centrului medical demonstrează activitatea nediscriminatorie față de orice pacient;
 - pentru a demonstra activitatea nediscriminatorie față de petent, reclamata susține că personal l-a chemat la control după cele 7 zile de tratament.
 - reclamata precizează și faptul că pacientul are și drepturi și responsabilități. Astfel, conform art. 8, alin.3 din Legea nr. 584/2002 se arată că: *"pacientul este obligat să informeze medicul curant, inclusiv medicul stomatolog cu privire la statusul său. De asemenea, petentul ar trebui să cunoască dispozițiile art.8, alin.4 : "Persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA care își cunosc statusul de HIV pozitiv răspund, conform legii, pentru transmiterea voluntară a infecției, dacă aceasta s-a produs din motive imputabile lor."*
 - reclamata neagă orice aversiune față de petent și orice acțiune de discriminare față de acesta;
 - în vederea probării susținerilor sale, aceasta atașează și o declarație olografă a sa ce a fost înaintată către managerul clinicii imediat după consult.
- 14.** Prin adresa nr. 6455/16.10.2020, reclamata a transmis concluziile sale scrise, document care în cuprinsul căruia susține aceleași aspecte, completând următoarele:
- nu dispune de informații IT necesare și nici nu deține dreptul de a accesa fișa sa electronică pentru a face modificări
 - faptul că petentul a omis intenționat să își informeze medicul curant în legătură cu statusul său de purtător HIV reprezintă o încălcare a legii
 - conform art. 2, alin1 din OG nr.137/2000 petentul în calitate de pacient a fost tratat identic cu ceilalți pacienți
 - în cazul de față petentul a refuzat orice tip de informare sau recomandare cu privire la situația sa specifică, punând în pericol viața și sănătatea semenilor lui prin atitudinea abordată
 - în concluzie aceasta solicită respingerea ca neîntemeiată a petiției.

V. Motivele de fapt și de drept

15. **În fapt**, petentul, persoană purtătoare a virusului HIV, sesizează cu privire la o posibilă faptă de discriminare săvârșită în cadrul unui consult medical ORL.

16. **În drept**, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificărilor conform **art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000**, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare „*orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.*”

17. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind discriminatorie aceasta trebuie să îndeplinească **cumulativ** mai multe condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) **existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;**

c) **tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;**

18. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă **atinge un drept**, oricare dintre cele garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (**O.G. nr. 137/2000**, art. 1 alin. 2: „*Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]*”, art. 2 alin. 1: [...], „*restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]*”; **Protocolul 12**, art. 1 alin. 1: „*Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]*”.

19. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească **sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții**.

20. Colegiul director constată faptul că, în speță, nu sunt îndeplinite, în mod cumulativ, elementele constitutive ale faptei de discriminare, în sensul că petentului **nu i-a fost restrâns ori înlăturat un drept recunoscut de lege**. Colegiul reține faptul că în data de 07.02.2020, așa cum declară ambele părți petentul s-a prezentat la un consult de specialitate ORL în cadrul clinicii Regina Maria situată în București, Piața Victoriei, deoarece acuza dureri în gât. Intrând la consult, reclamata, medic de specialitate ORL și-a desfășurat consultul începând cu o analiză bazată pe întrebări și apoi cu o analiză de specialitate în care a folosit ustensilele

medicale necesare. Faptul că, în tipul consultului a avut loc un nefericit accident, în sensul în care pacientul, purtător de virus HIV, a tușit împrôșcând medicul cu salivă, nu poate reprezenta nici încălcarea unui drept recunoscut și nici nu poate contura ideea unui tratament discriminatoriu pe baza vreunui criteriu. De asemenea, Colegiul director reține că petentul nu a depus probatoriu cu reacția avută de partea reclamantă. Așa cum chiar petentul comunică în punctul său de vedere și cum de altfel și reclamată arată, petentul a fost cel care s-a ridicat brusc de pe scaunul unde era consultat și s-a deplasat la recepție unde a dorit să comunice ceea ce i s-a spus de cadrul medical care îl trata. Din cele două susțineri rezultă clar că petentul a fost consultat așa cum orice pacient care se programează la un consult este. Ba mai mult, chiar precizarea petentului că acesta a primit și rețetă cu tratament pe o durată de 7 zile, determină Colegiul să rețină că petentului, în calitatea sa de pacient, nu i-a fost încălcat niciun drept. Consultația pentru care petentul s-a programat a avut loc, finalizându-se chiar cu primirea unui tratament.

Față de cele de mai sus, în temeiul art.20 alin.(2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta sesizată nu întrunește elementele constitutive ale faptei de discriminare, în sensul că **nu există un drept încălcat** potrivit art. 2 alin.1 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 11.11.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN -Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA SORINA CLAUDIA – Membru (on line)

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr.138/ 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 05.11.2020

Motivată și tehnoredactată CJ/CCS

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.